

щоб туристи могли зупинитися для відпочинку; серед них: урочище «Пустельня», що входить до складу еколого-освітньої стежки «Устечко—Червоне—Нирків»; «Вільгова» поблизу с. Добрівляни Заліщицького району Тернопільської області.

Для відвідування туристами найбільш впорядкована гіпсова печера Кришталева. Знаходиться вона на південній окраїні с. Кривче, у лівому корінному схилі долини р. Циганка. Вхід у печеру міститься на висоті 60-70 м над руслом річки. Вона доступна для всіх у будь-яку пору року, легка при проходженні. У печері туристичний маршрут довжиною 2,5 км електрифіковано. Він включає в себе проходження лабіринту коридорів і великих залів. Стіни багатьох галерей і залів укриті білосніжними і жовто-бурими кристалами гіпсу. Сплав на туристичних катамаранах Дністер є однією із найцікавіших подорожей в Україні. Маршрут подорожі проходить у відносній віддаленості від "цивілізації", а отже зумовлює повну релаксацію. Каньйонами рівнинного Дністра на плотах можна проходити з травня по вересень [3]. Для туристів-водників облаштовані стоянки: наметовий табір «Гирло річки Джурин» в с. Устечко Заліщицького району Тернопільської області; наметовий табір «Берем'яни»; наметовий табір «Бідинці». Розроблені та будуть облаштовані пішохідні й велосипедні маршрути «Червона Гора», «Скоморохи – Русилівські водоспади».

Висновок. Дністровський каньйон має найсприятливіші перспективи для розвитку рекреації та екотуризму в Україні на рівні з Карпатами та Кримом. Любителів відпочинку на природі зацікавлять сплави, дельтапланеризм і парашутизм, пішохідні маршрути, маршрути по екологічних стежках, де природні багатства тісно переплітаються з історико-культурною спадщиною. На території НПП «Дністровський каньйон» зможете помилуватися величчю Червогородського замку, палацом графа Бадені, палацом Бруніцьких, Язлівецьким замком, Джуринським водоспадом. Побачити гінго дволопатеве, дерево, пращури якого існували на землі 300 млн років тому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікірчак О. К. Наукові засади природоохоронного менеджменту екосистем Каньйонного Придністров'я / [Ред.. О. К. Вікірчак]. – Чернівці : «Друк Арт», 2017.
2. Колотуха О.В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України. К.: Федерація спортивного туризму України, 2006. – 208 с.
3. Любіцева О.О, Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник.-К.: Альтерпрес, 2007.- 369 с.
4. Паламарчук М., Закорчевна Н.- Водний фонд України. Держводгосп України. / М.Паламарчук, Н.Закорчевна. [Ред.. В. Хорева, К. Алієва]. -Київ: Ніка - Центр, 2001.
5. Рунців О.І. Територіальна організація ринку туристичних послуг в регіоні (на матеріалах Тернопільської області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «економічна та соціальна географія» / О.І. Рунців. – Тернопіль: редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009.- 20 с.
6. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія [Електронний ресурс]: [Веб-сайт].– Львів. – Режим доступу http://tourlib.net/books_ukr/fomenko23.htm —Назва з екрану.

Котульська І.

Науковий керівник — доц. Литвин Л.М

ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ

Туристичний бізнес є найбільш прибутковим сектором економіки багатьох країн світу. В Україні сьогодні є всі передумови для розвитку туристичної сфери. Вдале географічне розташування, унікальне поєднання природно-рекреаційних ресурсів, сприятливий клімат, багата історико-культурна спадщина, розгалуження санаторно-курортної бази. Та поруч із перевагами потрібно виділити недосконалість законодавчої бази, яка перешкоджає розвитку туризму в Україні і його вихід на міжнародний туристичний ринок. Основними перепонами на шляху до розвитку туристичного сектору в Україні сьогодні є чинники управлінського, економічного, екологічного, соціального та культурного характеру.

Мета статті полягає у визначення напрямків розвитку туризму для покращення економіки країни та наповнення бюджету.

Діяльність туристичної сфери є перспективним і важливим економічним чинником, який впливає на соціальний стан населення. Збереження національної самобутності, гармонії в суспільстві та інтеграція в Європейську та світову спільноту несе тільки позитивний характер. Туристи можуть відвідувати інші країни, вивчати їхню культуру, що сприяє розширенню можливостей для туризму.

Багато вчених аналізує загальний стан туристичної індустрії в економіці і перспективи подальшого розвитку, для наповнення бюджету країни, зокрема вплив на транспортну інфраструктуру, будівництво туристичних комплексів, виробництво товарів широкого вжитку, впливу на сільське господарство, що є одним із «найбільш перспективних напрямків структурної перебудови економіки...» [1, с.5]. Розвиток туристичної інфраструктури, покращення транспортних систем, що збільшить не тільки потік туристів, але й створить нові робочі місця, які розв'яжуть проблеми зайнятості населення.

Охоплюючи багато секторів економіки, туризм відіграє важливу роль, для покращення економічного становища країни. Світова тенденція до зростання сфери туристичних послуг свідчить про те, що туризм доцільно проголосили пріоритетною галуззю. Відповідно до ст. 6 Закону України “Про туризм” держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності [3, с. 4].

Туризм виступає як динамічна галузь економіки, де обсяги валютних надходжень є значними, і можуть формувати державний бюджет країни. Окрім того він стимулює розвиток народних господарств країн, дозволяє збільшувати валютні надходження за рахунок розвитку в'їзного туризму, ефективного використання природного та історико-культурного потенціалу. Проте туризм може мати і негативні соціальні та культурні наслідки. Надання туристичних послуг необхідне перш за все країнам, які стали на шлях ринкових перетворень. Проте в даний час ринок українського туризму розвивається вкрай нерівномірно. Об'єм виїзного туризму переважає над в'їзним, обсяг туристичного ринку не відповідає своїм потенційним можливостям. Рівень використання внутрішніх рекреаційних ресурсів України становить лише близько 8%, що зумовлено такими чинниками як низький рівень життя населення, недосконала державна політика в галузі туризму та незадовільна діяльність самих туристичних фірм.

Враховуючи вищезазначені негативні фактори, складну соціально-економічну ситуацію у державі, загальносвітову економічну кризу в туристичній галузі спостерігається спад туристичної активності, зменшення туристичних потоків та екскурсантів.

Тому варто шукати шляхи стабілізації ринку туристичних послуг, бо туризм є джерелом поповнення державного та місцевого бюджету, засобом повноцінного відпочинку. Пріоритетним напрямком залишається іноземний (в'їзний) туризм, який дає широкі можливості збільшення іноземної валюти, а також потенційних іноземних інвестицій. Сьогодні Україна має понад 4,5 закладів розміщення туристів і відпочиваючих на 620 тис. місць, та вони потребують модернізації відповідно до міжнародних стандартів. Крім того, підтримання в належному стані потребують і рекреаційні зони, комплекси, об'єкти туристичних чи екскурсійних послуг [2, с.25].

Для того, щоб сформувати сприятливе економічне середовище для розвитку туристичної індустрії потрібно виконати такі завдання:

Таблиця 1/4, с.254/

Основні завдання в галузі туризму:	Чинники, які покладені в основу державної політики з туризму:
удосконалити організаційні структури управління галуззю туризму;	державне стимулювання внутрішнього та іноземного туризму, в тому числі через удосконалення системи оподаткування;
впровадити ефективні механізми фінансово-економічного регулювання розвитку галузі туризму;	забезпечення туристичних послуг шляхом підвищення їх якості та розширення асортименту, поліпшення умов обслуговування туристів;
створити ефективну модель інвестиційної політики в галузі туризму;	поетапна приватизація туристичних об'єктів з їх інфраструктурою;
забезпечити раціональне використання та відновлення природного та історико-культурного середовища;	будівництво нових, реконструкція та модернізація діючих туристичних об'єктів;
прийняти екологічні регламенти та затвердити допустимі норми освоєння туристичних ресурсів, розробити механізми та їх дії та запровадити в практику управління.	залучення коштів підприємницьких структур, суб'єктів туристичної діяльності для розвитку інфраструктури туризму (шляхи, пункти, служби сервісу тощо);
	державне сприяння просуванню на міжнародний ринок туристичного продукту України через міждержавні угоди та програми.

Функціонування туризму як специфічної галузі національної економіки базується на виробництві та споживанні туристичного продукту, тому ринок туристичних послуг повинен розвиватись і наповнювати бюджет країни. Реалізація основних завдань стимулюватиме туристичну діяльність в Україні, а також посилить зв'язок із сферами соціального, економічного та культурного розвитку країни. Це важливий крок для нашої країни, що сприятиме зростанню авторитету України та вихід на світовий ринок туристичних послуг, зміцнення економіки країни, наповнення державного бюджету, створенню потужної туристичної галузі, зростанню добробуту українських громадян, піднесенню духовного потенціалу суспільства.

Туризм виступає як надзвичайно багатий за змістом і розмаїтий за проявами соціальний феномен. Своїми функціями – світоглядною, культурно-пізнавальною, соціальною, комунікативною, інтегративною, рекреаційною – він істотно впливає на людину, її ціннісні орієнтації, процеси самопізнання і самовдосконалення. Розбудова індустрії туризму в Україні та розвиток національного ринку туристичних послуг позитивно відзначиться на соціально-економічному становищі нашої держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державне регулювання та стандартизація в туризмі [Текст]: монографія / В. Г. Явкін, В. П. Руденко, О. Д. Король та ін. – Чернівці: Рута, 2006. – 260 с.
2. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
3. Закон України «Про туризм»: за станом на 15 вересня. 1995 р. : офіц. вид./ Верховна Рада України. – Київ : Парлам. вид-во, 15.01.2015, – 32 с. – (Закони України)
4. Кифяк В. О. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 312 с.

Третяк М.

Науковий керівник – к.геогр.н. Новицька С. Р.

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В МЕЖАХ КРЕМЕНЕЦЬКОГО НПП

Кременецькі гори є одним з унікальних регіонів на території України, що виділяється своєрідністю геологічної будови, рельєфу, рослинного і тваринного світу, мальовничими краєвидами, сприятливим кліматом, що може використовуватися в рекреаційних цілях. Його вигідне транспортно-географічне положення обумовлює перспективу розвитку рекреаційного комплексу круглорічного використання, оскільки тут проходять туристичні маршрути до Почаївської лаври, Збаразького замку, Вишнівецького палацу, замкових комплексів Львівщини і Волині [2, 133].

Більшу частину території національного природного парку "Кременецькі гори" займають ліси, що свідчить про повноцінне виконання парком екологічних та середовищезберігаючих функцій. Також це вказує на своєрідність рекреаційного використання території. Більшість території НПП є придатною для пішохідного, кінного прогулянкового туризму, є перспективи розвитку велосипедних, мотоциклетних, автомобільних гірських трас через значну пересіченість місцевості. В границях парку можливий розвиток спортивного полювання. Загалом Кременецькі гори з крутими уступами до Малополіської низовини є доволі сприятливими для будівництва горбогірно-лижних і санних трас для дітей і новачків гірськолижного відпочинку [3].

З метою пропаганди природоохоронних знань, підвищення екологічної культури та збереження природних комплексів розроблено проекти екологічних стежок та еколого - туристичні маршрути на гору Божу, гори Замкову та Черча, гору Уніас та Данилову гору, а також науково-екологічні маршрути на гору Дівочі скелі, що дозволяє залучати до споглядання краси Кременецьких гір, вивчення їх історії, дослідження природних ландшафтів туристів як з України так і гостей з-за кордону.

Популярні маршрути:

м. Кременець. Замкова гора, де височіють руїни фортеці 18 століття, як нагадування про колишню славу. Висота гори – 400 м, на схилах можна побачити багато рідкісних рослин та дерев і дивовижну панораму, ідеальне місце для фото-і відеозйомки.

с. Великі Бережці. Божа гора. Розташована всього в 10-12 км від м Кременець. Висота – 365 м, загальна територія – 2,6 км. Місце незвичайне, знане як одне з паломницьких місць України. Гора не типова, має 2 вершини. На першій, з землі б'є джерело з освіжаючою цілющою водою. На другий, до небес підноситься невелика каплиця Святої Трійці.

с. Стіжок. Данилова гора. На її вершині знаходиться невелика церква ймовірно 14-17 ст. Гора вкрита чудовим лісом, піднявшись на вершину перед Вами відкриється фантастична панорама долини.

м. Кременець. Дівочі скелі. Висота – 376 метрів. На горі, можливо побачити рідкісні рослини занесення до Червоної книги, які ростуть тільки тут. З Дівочими скелями пов'язано багато цікавих легенд, що і сьогодні живуть в цих місцях. У період татарських набігів, молоді дівчата уникаючи рабства обривали своє життя кидаючись зі скелі, з тих пір ці скелі і називають Дівочі.

В урочищі «Дівочі Скелі» знаходиться ще одна цікава пам'ятка, Студентська печера. Довжина печери – 240 м. Печера становить систему вузьких ходів, розміщених уздовж тектонічних тріщин. Дно вкрите щебенисто-уламковим матеріалом та окремими брилами. Печера суха, лише подекуди видно сліди тимчасового скупчення води, що просочується згори під час інтенсивних опадів. Це не єдина печера в цьому урочищі, поруч є ще кілька подібних пустот, але значно менших розмірів [4].

Гідрологічні рекреаційні ресурси у межах Парку мають низький потенціал. Тут протікають декілька струмків довжиною до 10 км і нуртують джерела питної прісної води. Поряд з межами Парку протікає річка Іква, потік Ірва у м. Кременець, поблизу с. Чугалі є озеро Махлянка, ставки на річці Іква у селах Дунаїв, Великі Бережці, Малі Бережці, ставок у селах Лішня і Стіжок – всі вони дотичні до межі Парку або знаходяться неподалік і можуть бути включені до туристичних маршрутів. Ставки також є у селах Загайці, Сураж, Васьківці, Андрушівка. Наявні ресурси для розвитку лікувально-оздоровчої рекреації на базі сірководневого джерела і торфогрязей у с. Великі Дедеркали. Однак даний природний район недостатньо забезпечений водними рекреаційними ресурсами, що знижує його інтегральний рекреаційний потенціал.